

LÆRERPLAN
FOR
BØRNEHAVEN

I HOU

LANDSBYORDNING

LOVGRUNDLAG

Efter loven om dagtilbud skal der udarbejdes en pædagogisk læreplan. "Børn i dagtilbud skal have et miljø som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Følgende kernepunkter skal der laves læringsmål for:

- **Personlige kompetencer**
- **Sociale kompetencer**
- **Sprog**
- **Krop og bevægelse**
- **Kulturelle udtryksformer og værdier**
- **Naturen og Naturfænomener**
- **Vi har valgt at bruge "Kompetancehjulet" som pædagogisk evalueringsredskab.**

VÆRDIGRUNDLAG OG MÅLFORMULERING FOR LANDSBYORDNINGEN.

Vores pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i følgende værdi-grundlag, som er fokus punkter ud fra de værdier, vi i HOU landsbyordning sætter særligt højt.

NÆRVÆR:

MÅL:

At være engagerede voksne der ser og lytter til det enkelte barns behov.

HVORDAN:

- At vi voksne er aktiv deltagende, og går ind for det vi laver med børnene.
- At vi er opmærksomme og lytter til barnet.
- Se når det har brug for støtte og fysisk kontakt.
- Snakke med børnene om det der interesserer dem.
- Være der for det enkelte barn - Synlige voksne.

TRYGHED:

MÅL:

At give børnene en tryk hverdag med stabile voksne.

HVORDAN:

- At vi skaber et tillidsforhold ved, at vi tager børnenes henvendelser alvorlig eks. hvis barnet er ked af det eller i en konflikt.
- Vi skaber harmoniske omgivelser ved at være nærværende voksne og vise barnet, at vi er her, hvis det har brug for os.
- Være rolig og vise man har tid til dem.
- Have enkle regler og rutiner i hverdagen og vise omsorg.
- Hjælpe barnet med aktiviteter og udfordringer.

OMSORG:

MÅL:

At drage omsorg for det enkelte barn og for hinanden.

HVORDAN:

- Hilses på hvert enkelt barn, så barnet selv mærker og forstår, at vi har set det.
- Være opmærksom på børnenes forskellighed.
- Komme dem i møde ud fra deres behov.
- Ved at vise at man kan lide dem og man ser de er der.
- God modtagelse / glad for at se barnet.
- Hjælpe og trøste.

UDVIKLING:

MÅL:

Vores mål er at give børnene et sådan miljø, at hvert barn får de optimale muligheder for at udvikle sig.

HVORDAN:

- Skabe et miljø hvor der er tid til fordybelse.
- At vi voksne giver os tid og udviser tålmodighed, så børnene gør mest mulig selv i alt hvad vi laver.
- Give barnet mulighed for at prøve mange ting samt få mange gode oplevelser.
- Ved at hjælpe barnet til at finde ud af, at det kan selv.
- Give udfordringer og stille krav der svarer til alder og alderstrin, både i forhold til selvhjulpethed og tilrettelagte aktiviteter.
- Arbejde med forskellige emner / aktiviteter.

SELVVÆRD/SELVTILLID:

MÅL:

Vi vil være med til at udvikle barnets selvværd/ selvtillid, så essensen bliver ”Jeg kan-Jeg vil-Jeg tør.”

HVORDAN

- Vi prioriterer leg og socialt samvær meget højt.
- At vi voksne ser og støtter barnet så det oplever overvægt af succesoplevelser.
- Hjælpe barnet til at turde prøve noget nyt, så de oplever at de kan selv.
- Ved at anerkende barnet.
- Gennem ord og handlinger vise at det enkelte barn er noget værd og har værdi, og at vi lader barnet opleve små sejre.

PERSONLIG UDVIKLING

Det er i samspil med omgivelserne, at børn udvikler deres personlighed. Børn spejler sig i andre børn og voksne, og trives bedst i en omverden, der er anerkendende og medlevende. Et barn skal opleve sig som et unikt menneske fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre. Samtidig med at barnet skal have mulighed for at opleve sig som afholdte og værdsatte individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre – både børn og voksne. Legen er også et afgørende udviklingsrum for børn. Legen indeholder flere samarbejdsaspekter, som er med til at udvikle børn. Igennem legen forhandles der, man lærer om kompromiser, evnen til at dele samt forskellighed, hvilket er erfaringer, der i høj grad bidrager til barnets alsidige udvikling.

Det er børnehavens opgave at skabe nogle trygge og udfordrende hverdagsrammer, så børn opbygger og udvikler deres selvværd og tør udfolde sig selv.

Læringsmål:

- At skabe muligheder for at udvikle det enkelte barns selvværd og selvtillid.
- At barnet oplever sig værdifuld, set og holdt af.
- At barnet lærer at mærke egne grænser og følelser.
- At hvert enkelt barn udvikler selvstændighed.

Praksis:

- Ved at være nærværende, lyttende, anerkendende voksne og give plads til forskellighed.
- Anerkende barnet ud fra dets forudsætninger
- Barnet skal opleve, at "jeg er god", bare fordi jeg er mig".
- Vi skal have fokus på det enkelte barns udvikling og udfordre det, lige der, hvor det er på vej hen i sin udvikling (zonen for nærmeste udvikling)
- Vi skaber en genkendelig struktur i dagligdagen, men dog med en vis fleksibilitet der giver mulighed for at følge barnets initiativ.
- Vi forbereder børnene til dagens aktiviteter ved at bruge opslagstavle med billeder af dagens program, som børnene gennemgår, på skift, til frugtsamling.
- Børnene deltager i praktiske opgaver som skære frugt, dække bord og rydde op efter sig selv.

Tegn på læring:

- Når barnet har tiltro til egne evner og kompetencer – selvtillid dvs. gøre, selvværd dvs. være.
- Når barnet mestrer dagligdagen f.eks. ved at kunne fordybe sig i en leg.
- Når barnet viser naturlig nysgerrighed, gåpåmod, uholdenhed og lyst til at udfordre verden.
- Når barnet udviser et nuanceret følelsesregister.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

- At barnet bliver i stand til at få styr på sig selv og sine ting samt bliver mere selvhjulpne. Fordi: Barnet udvikler sin selvstændighed.

Praksis:

- Dagligdagens gøremål.

Eksempel:

- Når barnet øver sig i at tage tøj af og på, borddækning, oprydning og toiletbesøg

Tegn på læring:

- Når barnet udviser selvhjulpethed, så som tage tøj af og på, toiletbesøg m.m.

SOCIALE KOMPETENCER

Sociale kompetencer handler om at kunne indgå positivt med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer i forskellige situationer. Disse kompetencer udtrykkes og tilegnes af børn i samspil med andre. De vigtige elementer i social kompetence er empati, evne til tilknytning og sociale færdigheder. Sociale kompetencer kan udvides og udvikles gennem hele livet, men i barndommen dannes de sociale grundlæggende mønstre. Derfor finder vi det vigtigt, at børn støttes i at danne venskaber og lærer, hvordan man kommer med i og er en del af en gruppe. Det er i fællesskabet med andre, børnene oplever styrke og betydning og her, der er mulighed for at give og opnå anerkendelse. Anerkendelse er en meget væsentlig social kompetence.

Børnehavens opgave er at skabe omgivelser, hvor alle føler sig anerkendt, set, trygge og respekterede som de personer de er, og at de oplever at høre til.

Læringsmål:

- At alle børn føler sig som en del af et fællesskab.
- At alle børn uviser empati over for de andre børn og respekterer andres grænser.
- At børnene lærer de sociale spilleregler gennem medinddragelse og medindflydelse på deres hverdag.

Praksis:

- Landsbyordningens værdigrundlag danner baggrund for vores daglige arbejde og tilgang til børnene.
- I vores tilgang til børnene medtænker vi også metoderne i ICDP'en, som er en relationsteori. www.ucn.dk/ICDP (International Child Development Program).
- Vi tilstræber at tilpasse den pædagogiske praksis, så alle børn kan deltage aktivt i fællesskabet med deres individuelle forudsætninger.
- De sociale spilleregler støttes/læres dels i dagligdagens gøremål, men vi arbejder også med social træning.

Personalet er gode rollemodeller, som omgås hinanden med respekt, ved en god og behagelig omgangstone i huset, og hvor der også er plads til sjov og pjat.

Tegn på læring: (socialisering)

- Børnene viser tegn på trivsel ved at kunne indgå i leg med andre og deltage i fællesskabet.
- Børnene har venner og har overskud til at danne nye venskaber/legerelationer.
- Børnene viser at de kender de sociale spilleregler og er i stand til at tilpasse sig forskellige situationer, eksempelvis vente på tur og lytte til hinanden.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

At barnet skal indgå i inkluderende lege fællesskaber.
Fordi: Barnet kun udvikler sig i relation/samarbejde med andre.

Praksis:

- Vi guider barnet/går foran for at give det andre strategier i forhold til kontakt til de andre børn.

Eksempel:

- Hvis barnet skubber viser vi en anden kontaktform.

Tegn på læring:

- Når vi ser børn der har det svært, ændre dets kontaktform.

SPROG

Sproget er menneskets forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Der findes mange forskellige sprog, som alle har betydning for børns udviklingsproces og som skal have opmærksomhed. Sprog skaber kontakt, og evnen til at bruge nuancerne i sproget støtter og fremmer forståelsen af og fra andre. Sproget er en forudsætning for brugbare løsninger af problemer og konflikter. Balancen i fællesskabet afhænger af børnenes evner til at sige til og fra, og om de har sproglige forudsætninger for at udtrykke, hvad de mener, og dermed formår at blive forstået af både børn og voksne. Den sproglige udvikling er en proces, hvor barnet udformer og udvikler sin viden, sin forståelse og sine færdigheder. Det er derfor vigtigt at støtte børnene i at sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i dagligdagen.

Børnehavens opgave er at sætte fokus på, hvordan det pædagogiske sprogarbejde udføres i hverdagen. Der er mange hverdagsaktiviteter, som stimulerer børnenes sproglige kompetencer.

Læringsmål:

- Alle børn skal have mulighed for at, udvikle deres talesproglige kompetencer, ordforråd og begreber, samt tidlige læse og skriveforudsætninger gennem hverdagens aktiviteter.
- Børnene skal udfordres til sproglig kreativitet, samt til at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.

Praksis:

- Inden barnet er 3,4 år bliver der taget sprogtest, hvis formål er at fange evt. sprogvanskeligheder.
- Ved frugt samling skiftes børnene til at fortælle, hvad de har oplevet eller har lyst til at fortælle.
- I garderobesamlingen før middag arbejder vi med sprog på forskellig vis: sang, sanglege, rim og remser, forskellige kimslege og over/underbegreberne.
- Vi synger alfabet sangen, snakker om hvilke bogstaver er der i barnets navn og barnet skriver sit navn.
- Vi har fokus på at anvende flere sproglige udtryksformer. Spille forskellige spil eks: vendespil, hvor billederne benævnes. Vi har dialogisk læsning hver dag. Børnene laver teater over eventyr.
- Vi snakker med børnene, og tager dem med i hverdagens gøremål og sætter ord på handlinger.

Tegn på læring:

- Når børnene bruger sproget som kommunikationsmiddel og i konfliktsituationer.
- Når børnene bruger sproget kreativt, f.eks. rim, remser, synger og pjatter.
- Når børnene kopierer og fortsætter legen i andre sammenhænge eks. cirkus eller teater.
- Når børnene på eget initiativ tager en bog og læser/kigger i den.
- Når børnene legeskriver og er interesseret i bogstaver, ord og lyde.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

- At barnet får mulighed for at udvikle det produktive talesprog (ordforråd)
Fordi: Barnet skal have et nuanceret sprog for at kunne italesætte sig selv og begå sig i sociale fællesskaber.

Praksis:

- Ved at bruge de ti understøttende sprogstrategier i dagligdagen. www.sprogpakken.dk
- Dialogisk læsning.

Tegn på læring:

- Når vi kan høre barnet anvende ord og begreber vi bevidst har arbejdet med.

KROP OG BEVÆGELSE

Børn, der er fysisk aktive, bliver fortrolige med deres krop, og udvikler lyst til at lege, bruge kroppen og bevæge sig. Kroppen er ikke bare et fysisk redskab, men en måde at sanse og kommunikere med verden på. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner. De får erfaringer i, hvad det betyder at koble f.eks. det talte sprog og kropssproget, og det udvikler herigennem også respekt for, at andre kan have et andet udtryk og andre reaktioner.

Det er børnehavens opgave at skabe et miljø, der lægger vægt på en aktiv livsstil og hygiejne. Samtidigt er det vigtigt, at børn har mulighed for at veksle mellem selvstændig udforskning, voksenstøttende og voksenstyrede aktiviteter.

Læringsmål:

- Det enkelte barn skal have mulighed for at blive understøttet i at udvikle kropsbevidsthed.
- At alle børn oplever glæde ved at bevæge sig både ude og inde.
- At alle børn tilbydes både grov og finmotoriske aktiviteter.

Praksis:

- Vi har en ugentlig dag, hvor vi tager på heldagstur i skoven, hvor vi har en hytte til rådighed. Derudover gør vi brug af lokalområdet, som udgør Naturlegeplads, strand og havn. - Indendørs har vi motorik rum og et pude rum, hvor børnene også har mulighed for kropslige udfoldelser.
- Vi er ude hver dag over middag, hvor børnene har rig mulighed for bevægelse eks. klatrestativ, cykler og boldbane.
- En gang om ugen benytter vi hallen til forskellige fysiske udfoldelser.
- Vi gør stor brug af, Grønne spirers aktivitetsark, hvor aktive lege er gennemgribende. "grønnespirer.dk"
- Vi tilbyder mange forskellige finmotoriske aktiviteter.

Tegn på læring:

- Når børnene deltager i fællesaktiviteter og udviser glæde/begejstring ved den givende aktivitet.
- Når børnene er aktivt bruger af børnehavens fysiske udfoldelsesmuligheder.
- Når børnene udfordrer deres grovmotorik ved f.eks. at klatre og cykle og lege i skoven.
- Når børnene udfordrer deres finmotorik ved f.eks. at tegne, lege med perler eller sy.
- Når børnene efterspørger motoriske aktiviteter.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

- At barnet deltager aktivt i bevægelseslege.
Fordi: Barnet opbygger gode vaner samt føler glæde ved at bruge sin krop

Praksis:

- Vi vil bruge lege fra Grønne spirer og kroppen på toppen som inspirationskilde.

Eksempel:

- Vi vil bla. andet bruge legene som er beskrevet i Grønne spires aktivitetsark.
- Ase-mase og pulsen op lege.

Tegn på læring:

- Hvis barnet på eget initiativ inddrager ting fra krop og bevægelsesaktiviteterne i deres egen leg, eller fortsætter iværksat leg når pædagogerne forlader den.

NATUR/NATURFÆNOMENER

Naturen giver rum for forskellige oplevelser og aktiviteter. Når børn har mulighed for at være i, sanse og opleve naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse. Naturen er en enestående legeplads for både krop og sjæl. Naturoplevelser i barndommen bidrager dermed både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Natur og naturfænomener er et tema, som rummer rig mulighed for leg læring og udvikling. Mangeartede naturoplevelser skaber grundlag for børns forståelse af deres omverden og en senere stillingtagen til eksempelvis miljøspørgsmål samt en interesse for og viden om naturen.

Børnehavens opgave er at gå foran og vise børnene uderummets mange lege- og aktivitetsmuligheder.

Læringsmål:

- At alle børn finder glæde ved at færdes i naturen.
- At alle børn lærer at respektere og forstå naturen.
- At alle børn tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø.

Praksis:

- Vi bruger nærmiljøet som ude legeplads. På Naturlegepladsen kravler børnene i træer, bygger huler og er med til at lave forskelligt over bål. På stranden bygger børnene sandlotte og samler skaller. På havnen fanger børnene krabber m.m.
- Vi følger årstidens skifte, og udnytter de muligheder hver årstid bringer os. Bl.a. taler vi hver dag om vejret til frugtsamling. Vi følger også træernes forskellighed på forskellige årstider.
- Vi bruger Grønne spirers temaark som danner baggrund for mange naturprojekter eksempelvis: fugle
- Vi tager en dag ugentlig på tur i koldkærskoven.
- Vi deltager hvert år i den landsdækkende affaldsindsamling.

Tegn på læring:

- Når naturen bliver en naturlig del af hverdagen, og børnene kan lide at færdes i naturen.
- Når børnene på eget initiativ samler og passer på dyr og planter.
- Når børnene fortæller om gode oplevelser i naturen.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

- At børnene bliver skærpet på deres opmærksomhed ifht. udelivet i skoven
- At alle børn udvikler miljøbevidsthed

Fordi: Børnene skal udvikle større forståelse og kendskab i forhold til, hvad affald gør for naturen.

Praksis:

- Vi er en dag om ugen i skoven en hel dag. Derudover er vi på naturlegepladsen jævnligt.
- Hvert år deltager vi i den Landsdækkende affaldsindsamling. Derudover har vi fokus på at samle affald ind på vores ude ture i lokalområdet.

Eksempel:

- At børn får kendskab til eksempelvis myrs liv og færden
- Børnene samler affald ind i den uge som er landsdækkende.

Tegn på læring:

- Når barnet har større fokus på eksempelvis myr

Når børnene udviser miljøbevidsthed og kommenterer når der er smidt affald i naturen.

KULTURELLE UDTRYKSFORMER

Kultur er en måde at forstå sig selv og verden på. Det er gennem mødet med andre kulturelle værdier og udtryksformer, at vi bliver bevidste om egne kulturelle rødder. Kreativitet trives bedst i lyst, og engagementet trives, når børnene inddrages i beslutninger om, hvilke kulturelle eller kunstneriske aktiviteter, de skal beskæftige sig med. Medindflydelse på valg af f.eks. materialer og projekter og oplevelser, styrker børns interesse og glæde ved at skabe. Gennem oplevelser af kunst og kultur får børn inspiration til selv at lege, omforme og eksperimentere med de udtryk de møder. Netop legen er et vigtigt element, da den udelukkende er på børnenes præmisser og derfor varetager børneperspektivet.

Det er børnehavens opgave at give børn mulighed for at opleve kunst og kultur. Derfor finder vi det vigtigt, at der er plads til at bryde de daglige rutiner, og tage på udflugter og benytte os af forskellige kulturtilbud der tilbydes.

Læringsmål:

- At alle børn får oplevelser der giver dem kendskab til den kultur og de traditioner de er en del af.
- At alle børn kan arbejde med forskellige udtryksformer så som tegne/male, sang/musik og teater.
- At alle børn bliver præsenteret for kulturelle tiltag.

Praksis:

- Til julekoncerten på skolen deltager børnehaven også med en sang. I forhold til forårskoncerten er vi tilskuere.
- Vi giver alle børn mulighed for at udfolde sig kreativt, dels gennem planlagte aktiviteter og dels på børnenes eget initiativ. Vi laver udstillinger af børnenes billeder og andre kreative udfoldelser.
- Vi hører musik, synger, leger sanglege, læser bøger og spiller teater.
- Vi arrangerer forskellige udflugter. F.eks. juletur til Aalborg.

Tegn på læring:

- Når børnene kender og relaterer aktiviteter til bestemte traditioner. - Når børnene selv tager initiativ til at tegne/male, synge og spille teater.
- Når børnene deltager aktivt og viser de er optagede af det, vi præsenterer for dem.

LÆRINGSMÅL MED SÆRLIG FOKUS PÅ

Læringsmål:

- At alle børn får et større kendskab til årets traditioner.
- Fordi: At børnene udvikler deres viden i forhold til den danske kultur.

Praksis:

- Vi tilbyder aktiviteter, som indikerer årets traditioner, så som jul, fastelavn, påske og Halloween.

Eksempel:

- At vi går i kirke, hvor præsten fortæller om, hvorfor vi holder jul.

Tegn på læring:

- Når børnene kan fortælle noget om jul, fastelavn, påske og Halloween.

Ud fra iagttagelser/observationer evaluerer vi løbende lærings- målene i de seks kernepunkter på vores teammøder. Vi gør stor brug af billeddokumentationer.